

1 : 1 *aanhef*

De naam Zefanja betekent “*de Heer bewaart*”, waarbij *bewaren* inhoudt dat het om iets waardevols gaat, dus: bewaren als schat.

Hij stamt af van ene Hizkia, maar het is onzeker of dit de bekende koning¹ betreft. In dat geval zouden Zefanja en koning Josia familie van elkaar zijn.

- koning Josia

Zefanja profeteert tijdens het koningschap van Josia, een wel heel bijzondere koning die in een aantal opzichten uniek is.

a) de profetie over Josia

Er zijn nogal wat personen die vooraf worden aangekondigd, zoals Izaak², Samuël³ en natuurlijk ook de Heer Jezus. In een enkel geval wordt hun naam vooraf vermeld, zoals die van koning Kores⁴.

Dat geldt ook voor koning Josia. Zijn naam wordt voor het eerst genoemd door de profeet die Jerobeam bestraft vanwege het altaar dat hij in Bethel heeft opgericht, als alternatief voor het altaar des Heren in Jeruzalem. De profeet voorspelt dat koning Josia op dit altaar in Bethel eens mensenbeenderen zal verbranden⁵. Die profetie gaat zo'n 300 jaar later in vervulling wanneer Josia het hele land reinigt van de afgoden.

Dat is opmerkelijk! Hij is koning van Juda, het tweestammenrijk. De tien stammen zijn ongeveer 80 jaar eerder weggevoerd en hun hele gebied ligt braak (er wonen hooguit enkele Samaritanen⁶). Toch reinigt Josia ook hun gebied. Zo komt hij in Bethel en gaat de profetie in vervulling⁷.

¹ 2 Koningen 18 : 1

² Genesis 17 : 19

³ 1 Samuël 1 : 17

⁴ Jesaja 44 : 28

⁵ 1 Koningen 13 : 2

⁶ 2 Koningen 17 : 29

⁷ 2 Koningen 23 : 15 - 16

b) Josia's pascha

De reiniging van het hele land houdt in dat ook de tempel gereinigd moet worden. Tijdens die reiniging wordt het wetboek gevonden en bij de koning gebracht. Hij leest daarin over Gods oordelen die over het volk moeten komen vanwege hun afwijkingen. Josia verootmoedigt zich voor de Heer, zodat de profetes Hulda hem mag vertellen dat die oordelen niet tijdens zijn leven zullen worden uitgevoerd⁸.

In aanwezigheid van het volk sluit Josia dan een verbond met de Heer, en geeft opdracht om het pascha te vieren.

Het pascha onder koning Hizkia was al indrukwekkend, want sinds de dagen van Salomo was zo'n pascha niet meer gevierd⁹. Maar het pascha van Josia overtreft dit¹⁰!

c) Josia's eenzaamheid

Ondanks al deze indrukwekkende daden, stelt God vast dat dit tweestammenrijk Juda zich helemaal niet anders gedraagt dan de inmiddels weggevoerde tien stammen. Hun bekering onder koning Josia is alleen maar uiterlijke schijn¹¹. Een schokkende vaststelling, zowel over de hopeloosheid van het volk als ook over de eenzaamheid van Josia en een enkele getrouwe als Zefanja.

Zefanja, Jeremia en (waarschijnlijk) Habakuk profeteren tijdens de regering van koning Josia. Het is niet bekend of zij elkaar kennen, maar dat is voor een profeet ook niet van belang. Hij geeft Gods boodschap door.

- de dag des Heren

De boodschap van Zefanja begint met de naderende dag des Heren, een onderwerp waarover ook andere profeten spreken. Het gaat niet over een gewone dag van 24 uur, maar over de periode waarin God orde op zaken gaat stellen in de schepping.

⁸ 2 Kronieken 34

⁹ 2 Kronieken 30 : 26

¹⁰ 2 Kronieken 35 : 18

¹¹ Jeremia 3 : 6 - 10

Dat ingrijpen van God begint allereerst met het oordeel¹², gevolgd door de zegen van het Messiaanse vrederijk¹³.

De opname van de gemeente wordt pas in het Nieuwe Testament onthuld¹⁴ en vindt plaats vóórdat de oordelen van de dag des Heren plaatsvinden¹⁵.

Wij zullen *die dag van benauwdheid*¹⁶ dus niet meemaken, maar dat betekent niet dat wij er niets van zullen merken. In tegendeel, het oordeel begint bij *het huis van God*. Petrus neemt dat oordeel zó serieus dat hij stelt dat de rechtvaardige met moeite behouden wordt¹⁷.

Betekent dit dat een gelovige dan nog verloren kan gaan? Nee¹⁸, maar wèl dat God van elk van Zijn kinderen verwacht dat zij wandelen in het licht. Gebeurt dat niet, dan kan God dat niet door de vingers zien en grijpt Hij in. De profeten, en ook Zefanja, hebben tot taak om Gods volk terug te roepen tot God. Gebeurt dat niet, dan volgt onherroepelijk Gods oordeel.

Het oordeel dat ten tijde van Zefanja staat te komen, is de opkomst van de koning van Babel, die de wereld gaat veroveren.

Maar dat oordeel is veel minder dramatisch dan het zal zijn tijdens de dag des Heren, en bovendien is de beloofde zegen daarna niet gekomen.

Dat betekent dat het oordeel via de koning van Babel slechts een vooruitwijzing is naar de dag des Heren, die op dit moment nog steeds toekomstig is.

¹² Jesaja 2 : 10, 19, 21

Jesaja 13 : 6

Amos 5 : 20

Mattheüs 24 : 21

¹³ Jesaja 2 : 10, 19, 21

Jesaja 14 : 1

Zefanja 3 : 20

Mattheüs 24 : 29 - 31

¹⁴ 1 Korinthe 15 : 51 - 52

1 Thessalonika 4 : 13 - 18

¹⁵ 2 Thessalonika 2 : 1

Openbaring 3 : 10

¹⁶ Zefanja 1 : 15

¹⁷ 1 Petrus 5 : 17 - 18

¹⁸ Johannes 10 : 29

1 : 2 - 6 oordeel over diverse groepen

- over elke levende ziel

Het is opmerkelijk dat Zefanja's boodschap allereerst elke levende ziel op aarde betreft, zowel mens als dier.

Daarmee geeft hij aan dat de invloed van Israël op de wereld om hen heen te verwaarlozen was. Het volk van God is geen bron van zegen geweest.

De goddelozen hebben God geërgerd met hun afgoden¹⁹, afbeeldingen van mens of dier. Dat is waarschijnlijk de reden waarom Gods oordeel alles wil wegnemen dat aan deze afgodendienst heeft bijgedragen.

- over Juda en de inwoners van Jeruzalem

Daarna richt God Zich op Juda met als centrum Jeruzalem, waar de tempel staat. Dan blijkt niet alleen dat Israël verzuimd heeft om een zegen te zijn, maar dat zij omgekeerd de afgoden van de hen omringende volken heeft binnengehaald en is gaan dienen op *deze plaats*²⁰. God wilde Zijn Naam laten wonen op de plaats die Hij verkiezen zou²¹ (Jeruzalem), en uitgerekend dáár wordt aan Baäl geofferd, en zweert men even makkelijk bij de Heer als bij Moloch.

Maar Gods oordeel treft ook degenen die weliswaar geen afgoden dienen, maar wèl van Hem afgevallen zijn en Hem niet (meer) zoeken.

Onverschilligheid is voor God ook een groot kwaad.

Dit portret van Gods volk is heel herkenbaar in de christenheid van vandaag. In plaats van een licht op de kandelaar of een stad op een berg²², waar de hele wereld van had kunnen profiteren, heeft zij haar deuren opengezet voor alle mogelijke afgoderij als hebzucht²³ en ander kwaad.

¹⁹ Zefanja 1 : 3

²⁰ Zefanja 1 : 4

²¹ Deuteronomium 16 : 6

²² Mattheüs 5 : 14 - 15

²³ Kolosse 3 : 5

1 : 7 – 9 een offermaal, een afstraffing

De dag des Heren gaat gepaard met een offermaal, waarbij God een aantal mensen openlijk zal afstraffen:

1. *vorsten en koningszonen*
Josia zèlf valt niet onder dit oordeel, maar wèl al zijn nakomelingen. Zij horen voorbeelden te zijn.
2. *die uitheemse kleding dragen*
Veel leiders nemen de kleding over van andere volken en gaan zich ook zo gedragen.
3. *allen die over de drempel springen*
Deze lieden aarzelen niet om het huis van hun heer te vullen met geweld en bedrog. Zij zien geen enkele drempel of belemmering. Het is alsof het huis van hun heer hún huis is.
Als zij zich zo gedragen in het huis van hun aardse heer, merkt God dat zij dat in Zijn huis ook doen. Daar worden zaken ingevoerd vanuit een zondige wereld²⁴.

Deze kenmerken komen we volop tegen onder christenen. De leiders, die voorbeelden zouden moeten zijn²⁵, gedragen zich in de uitheemse kleding van managers. Alsof de gemeente van God een bedrijf is! Alsof daar geen drempels en dorpelwachters horen te zijn, die hebben op te letten wat er allemaal binnenkomt. Velen lijken het vooral belangrijk te vinden dat men er zich thuis voelt. Op zich is dat niet verkeerd, als dat maar niet ten koste gaat van de eer voor Gods grote Naam. Het is en blijft Zijn huis.

- de offermaaltijd

Wanneer straks de dag des Heren aanbreekt, zal God de grote machten op aarde oordelen. Er zal veel vlees te eten zijn²⁶, en alle vogels van de hemel zullen daarvoor worden uitgenodigd. Een passende straf²⁷ voor deze wereldleiders en hun volgelingen, want God

ziet in hen niet in de eerste plaats mensen die de macht op aarde willen uitoefenen. Hij ziet hen als godsdienstige leiders die zich als god laten aanbidden, en allen tot de dood toe vervolgen die zich naar Gods Naam noemen. God accepteert dat nooit, ook al wacht Hij met de uitoefening van het oordeel.

- Gods genodigden zijn geheiligd

Het lijkt er op dat de genodigden niet aan deze maaltijd deelnemen, maar dat zij geheiligd zijn (= apart gezet). Maar waarvoor?

Hún maaltijd komt daarna.

Zodra de oordeelsmaaltijd is afgelopen en alle opstand tegen God verdwenen zijn zal, is het feest!

Jesaja beschrijft dat er aan het begin van het vreedrijk een feestmaal zal zijn voor alle volken²⁸, waar al die mensen genodigd zijn die God en het Lam trouw gediend hebben²⁹.

Het komt wel vaker voor dat een profetie een eerste vóórvulling krijgt, kort nadat de profetie is uitgesproken. De inval van de koning van Babel is zo'n vóórvulling van de dag des Heren.

Maar de echte vervulling van deze profetie vindt plaats in de nabije toekomst, wanneer de dag des Heren daadwerkelijk gaat aanbreken op aarde volgens de beschrijving vanaf Openbaring 6.

²⁴ Genesis 6 : 11

²⁵ 1 Petrus 5 : 3

²⁶ Openbaring 19 : 18

²⁷ Genesis 40 : 19

²⁸ Jesaja 25 : 6 - 9

²⁹ Openbaring 14 : 4